

"מחיר החופש"

משחק לפסח על בחירה, חירות ומה שביניהם

המטרה: לצבור כמה שיותר "אגוזי חופש" בסיבוב הראשון, ולהשתמש בהן בחוכמה בסיבוב השני כדי לקנות את ה"חירות" שהכי חשובה לכם בחיים האמיתיים.

הכנות לפני שמתחילים

3

כלל הזהב

אגוז שיצא מהיד למרכז השולחן – לא חוזר, אלא אם זכית בנכס (פירוט בהמשך).

2

חלוקת אגוזים

מחלקים לכל משתתף 20 אגוזים וכל אגוז שווה 5 "נקודות חופש" – זאת אומרת שכל משתתף מתחיל עם הון ראשוני של 100 נקודות חופש.

1

המטבע

קערה גדולה עם אגוזי מלך (או שקדים) במרכז השולחן.

שלב 1: חימום – "חירות מסביב לעולם"

המנחה מקריא עובדות על חוקים הזויים מרחבי העולם (מדף השאלות) וכל משתתף עונה בתורו: "נכון" או "לא נכון".

שימו לב שיש 50 שאלות אבל אפשר גם להסתפק במחציתן. הרעיון הוא שכל אחד מהמשתתפים צבר סכום נקודות משמעותי כדי שיוכל לסחור בהם בשלב הבא.

צדקתם?

קיבלתם 20 נקודות חופש מהקופה.

טעניתם?

שילמתם 20 נקודות חופש לקופה.

שימו לב 2

ניתן לדלג על שלב החימום לגמרי, לחלק כמות של אגוזים למשתתפים ולהתמקד במכירה הפומבית והדיין (פירוט בהמשך).

שימו לב 1

מי שנשאר בלי כסף, יצטרך "להשתעבד" בסיבוב הבא כדי להרוויח אותו חזרה.

שאלות חירות מסביב לעולם

תשובה	שאלה
לא נכון	1 בישראל, מותר להרעיש בלילה בלי הגבלה.
נכון	2 בארה"ב, מותר לשרוף דגל כחלק מחופש הביטוי.
נכון	3 בצפון קוריאה, המדינה שולטת כמעט בכל המידע.
לא נכון	4 ביפן, אסור לצחוק בקול בתחבורה ציבורית לפי חוק.
נכון	5 בצרפת, יש הגבלה על שעות עבודה כדי להגן על חופש הזמן הפרטי.
לא נכון	6 בארה"ב, תלמידים יכולים לומר כל דבר למורה בלי השלכות.
נכון	7 בגרמניה, נגמר דלק באוטוסטרדה זו עבירה.
לא נכון	8 בישראל, כל אדם חייב להתלבש לפי חוק בצורה מסוימת.
נכון	9 בסין, חלק מהאינטרנט חסום ע"י המדינה.
נכון	10 באנגליה, יש חוקים נגד הסתה ושנאה.
לא נכון	11 בארה"ב, כל אחד יכול לבנות בית איפה שהוא רוצה.
נכון	12 בצרפת, אסור לכסות את הפנים במרחב הציבורי.
לא נכון	13 בישראל, מותר להגיד כל דבר שרוצים בלי הגבלה.
לא נכון	14 בגרמניה, מותר להכחיש את השואה כחופש ביטוי.
נכון	15 ביפן, יש לחץ חברתי חזק שמשפיע על חופש הבחירה.
לא נכון	16 בצפון קוריאה, אזרחים חופשיים לצאת מהמדינה מתי שירצו.
נכון	17 בקנדה, יש חוקים לשמירה על תרבות מקומית במדיה.
לא נכון	18 בישראל, אסור להביע דעה פוליטית בפומבי.
נכון	19 בשווייץ, אסור לנגדל חיה חברתית לבד.
נכון	20 בארה"ב, אדם רשאי לשתוק בחקירה כדי לא להפיל את עצמו.
לא נכון	21 בישראל, אין שום פיקוח על הפגנות.
נכון	22 בצרפת, יש חוקים שמגבילים סמלים דתיים בבתי ספר.
נכון	23 בסין, יש מגבלות על זמן משחק של קטינים.
לא נכון	24 בארה"ב, אין בכלל מצלמות מעקב ציבוריות.
נכון	25 באיראן, יש חוקים לגבי לבוש במרחב הציבורי.
לא נכון	26 בישראל, הממשלה קובעת לאנשים במה להאמין.
נכון	27 בגרמניה, מותר לאדם לברוח מהכלא כי הרצון לחופש נחשב טבעי.
לא נכון	28 בארה"ב, תלמידים יכולים להבריז מבית ספר בלי השלכות.
נכון	29 בנורווגיה, יש מגבלות על עיקור בעלי חיים.
לא נכון	30 בישראל, מותר להדליק מדורה בכל מקום.
לא נכון	31 בצפון קוריאה, מותר לבחור כל ערוץ טלוויזיה בעולם.
נכון	32 בסינגפור, אסור ללעוס מסטיק כדי לשמור על סדר.
לא נכון	33 ביפן, אין בכלל פיקוח או חוקים על התנהגות ציבורית.
נכון	34 באנגליה, חופש הביטוי אינו מוחלט.
נכון	35 ביפן, יש חוקים לעידוד בריאות הציבור (כמו מדידת מותניים).
לא נכון	36 בישראל, אסור לבקר את המדינה.
לא נכון	37 בארה"ב, אסור לשנות דעה פוליטית במהלך החיים.
לא נכון	38 ברוסיה, אין שום מגבלות על ביטוי פוליטי.
נכון	39 באוסטרליה, יש חוקים להגנה על בעלי חיים גם במחיר חופש האדם.
לא נכון	40 בסין, כל אזרח יכול לגלוש לכל אתר בעולם בלי הגבלה.
לא נכון	41 בקנדה, אסור לבקר את הממשלה.
לא נכון	42 בישראל, מותר לנהוג בלי רישיון אם אתה נוהג בזהירות.
נכון	43 בצרפת, חופש הביטוי כולל גם מגבלות מסוימות.
לא נכון	44 בארה"ב, תלמידים יכולים לפרסם כל דבר ברשת בלי השלכות.
נכון	45 בגרמניה, מותר לאדם לברוח מהכלא כי הרצון לחופש נחשב טבעי.
נכון	46 בערב הסעודית בעבר, לנשים לא הייתה חירות לנהוג.
לא נכון	47 בישראל, אסור להביע דעה פוליטית בפומבי.
לא נכון	48 בארה"ב, כל אחד חייב להשתייך לדת כלשהי.
נכון	49 בסין, יש מעקב על פעילות אינטרנט של אזרחים.
נכון	50 בעולם הדמוקרטי, חירות מוחלטת בלי גבולות כמעט לא קיימת.

שלב 2: המכירה הפומבית: "מה המחיר של החופש שלך"?

המנחה מציג בכל פעם "נכס" אחד מהקטלוג (למשל: "החופש מהקבוצה המשפחתית בווטסאפ"). המשתתפים מציעים מחיר בשיטת המכירה הפומבית – מי שמציע את הסכום הגבוה ביותר, הנכס שלו!

שימו לב: ישנם נכסים רבים ואתם מוזמנים לבחור את אלו שהכי מתאימים לדעתכם למשפחה שלכם. מומלץ לגוון ולבחור את המתאימים ביותר מכל קטגוריה.

מה קורה אם נגמרו לי היחידות? שימו לב לקטגוריית "מחיר השיעבוד": אלו משימות מעצבנות (כמו פינוי צלחות). מי שמוכן לקחת אותן על עצמו ו"להשתעבד", מקבל כסף מהקופה במקום לשלם.

רשימת נכסי חירות

לימודים ונתיב

- פס מבחן אחד – אפשר לדלג על מבחן בלי הסברים.
- הציונים הם שלי – לא חייב לשתף כמה קיבלתי.
- החירת השקעה – לבחור מקצוע אחד שאני פחות משקיע בו בלי לחץ.
- מותר לא לדעת – להגיד "אני עוד לא יודע מה אני רוצה להיות".

העולם הדיגיטלי

- שליטה על התמונות שלי – רק אני מחליט איזו תמונה שלי עולה לרשת.
- יציאה מהקבוצה המשפחתית – בלי רגשות אשם ובלי דרמות.
- פרטיות במסך – אף אחד לא מציץ לי בטלפון מעבר לכתף.
- 4 שעות נעלם – אני לא עונה לאף הודעה ואף אחד לא נלחץ.
- חופש מהשוואות – שבוע בלי אינסטגרם בלי להרגיש שאני מפספס.

לוח הזמנים שלי

- Snooze בלי סוף – אני קובע מתי קמים, ואף אחד לא מעיר או פותח תריסים.
- שעת חזרה גמישה – אני בוחר מתי לחזור הביתה (בגבולות סבירים).
- פטור ממשימות פתע – אף אחד לא מבקש ממני פתאום "רק תוריד זבל רגע".
- אני מחליט מתי לישון – הולך לישון מתי שבא לי, בלי הערות.

על-חירות

- זמן לעצמי – אני יכול לצאת רגע לבד מכל מקום בלי שישאלו אותי שאלות.
- מחשבה עצמאית – מותר לי לחשוב אחרת מהקבוצה בלי שישפטו אותי.
- כרטיס ה"לא" – מותר לי להגיד לא גם לדברים מפתים.
- מותר לטעות – בלי שיגידו לי "אמרתי לך".
- לדבר רגשות – מותר לשתף בלי שיגידו שזה "יותר מדי".
- אני מגדיר הצלחה – רק אני קובע מה נחשב הצלחה בשבילי.

חופש מ...

- שעה בלי חפירות – אף מבוגר לא נותן לי "עצות לחיים".
- בלי השוואות – לא משווים אותי לאחים או לאחרים.
- חסינות מבוכה – אסור לספר סיפורים מביכים עליי.
- בחירה חברתית – אני מחליט את מי להזמין (או לא להזמין).

ההוף והטעם שלי

- ארון חופשי – לובש מה שבא לי, גם אם אחרים לא אוהבים את זה.
- אוכלים בלי הערות – אף אחד לא מעיר לי על מה וכמה אני אוכל.
- תספורת חופשית – אני מחליט איך השיער שלי נראה.

"מחיר השיעבוד"

על כל משימה מקבלים 500 נקודות – מי שמוכן "להשתעבד" מקבל כסף מהקופה במקום לשלם!

מלצר אישי

אני מביא שתייה לכל מי שמבקש.

קריין ההגדה

אני מקריא את כל הקטעים הארוכים.

מלך הכלים

אני מפנה את כל הצלחות בסוף הארוחה.

שלב 3: רגע של אמת

אחרי שכל הנכסים נמכרו, נעצור לרגע להתבונן על הבחירות והחירות שלנו במשחק; נניח את קלפי השאלה במרכז השולחן וכל משתתף בוחר שאלה אחת שהוא שואל משתתף אחר על המשחק שלו.

על איזה חופש היית מוכן לשלם הכי הרבה? למה?

איזה חופש היה לך הכי קשה לוותר עליו?

על איזה חופש הכי נלחמת במשחק? למה דווקא הוא היה חשוב לך?

היה רגע שפעלת מתוך לחץ ולא מתוך בחירה?

האם בחרת לפי מה שחשוב לך – או לפי מה שאחרים רצו?

היה חופש שקנית ואז התחרטת? מה קרה שם?

אם היית משחק שוב – מה היית בוחר אחרת?

איזה חופש במשחק הכי משקף משהו שחסר לך בחיים?

האם יותר נקודות באמת נתנו לך יותר חופש?

אם היית יכול לקחת חופש אחד מהמשחק לחיים – מה היית בוחר?

